

Sygn. akt VPz 54/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Wilga

Sędziowie: SSO Krzysztof Głowczyński

SSO Andrzej Marek

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2014 roku w Legnicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. L.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o odszkodowanie

na skutek zażalenia strony pozwanej

na postanowienie Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w Głogowie

z dnia 28 sierpnia 2014 roku sygn. akt IV P 114/13

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 28 sierpnia 2014 r. o sygn. akt IV P 114/13 w ten sposób, że zasądzić od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

II. zasądzić od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 142,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w punkcie II wyroku z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Głogowie postanowił nie obciążać powoda kosztami zastępstwa procesowego należnymi stronie pozwanej. W uzasadnieniu Sąd wskazał jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach art. 102 k.p.c., powołując się na charakter dochodzonego roszczenia oraz sytuację materialną powoda, pobierającego świadczenie emerytalne.

W zażaleniu na to postanowienie strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez nieprzyznanie pełnomocnikowi strony wygrywającej sprawę kosztów zastępstwa procesowego, a nadto naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez nieuprawnione uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że zasadnym jest nieobciążanie powoda, mimo przegrania sprawy, kosztami zastępstwa procesowego należnymi pełnomocnikowi strony pozwanej.

Skarżąca podniosła, że powód nabył prawo do świadczenia emerytalnego już w 2011 r., wobec tego jego powództwo oparte na art. 39 k.p. było bezpodstawne i brak jest okoliczności szczególnych uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c., zwłaszcza, że sytuacja majątkowa powoda jest dobra, bowiem w 2013 r. pobrał on odprawy emerytalną i z tytułu rozwiązania umowy o pracę w kwotach po ok. 7000 zł.

W oparciu o powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku o przyznanie na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1800 zł oraz o zasądzenia od powoda na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie powód podniósł, że jego sytuacja majątkowa jest ciężka, gdyż utrzymuje bezrobotną żonę. Nadto wskazał, że w toku procesu domagał się zasądzenia jedynie kwoty 7366 zł, tj. 3-miesięcznych, a nie rocznych dochodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 98 k.p.c. statuuje podstawową zasadę rozstrzygnięcia o kosztach -zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić swemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu. Odstępstwa od tej zasady określone zostały w art. 101–103 i 110 k.p.c. Przepis art. 102 k.p.c. ustanawia zasadę słuszności, jest on rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację sądowni, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, charakterem sprawy, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Sama zła sytuacja finansowa, nawet stanowiąca podstawę do zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11). Sąd Najwyższym wskazał również, że ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., V CZ 58/12, Lex nr 1214589).

Sąd odwoławczy podziela to stanowisko.

Odnosząc powyższe do oceny stawianych przez stronę pozwaną zarzutów należy wskazać, że Sąd pierwszej instancji nie uzasadnił zastosowania art. 102 k.p.c., a jedynie wskazał przyczyny nieobciążenia powoda kosztami, nie wyjaśniając dlaczego powodują one, że w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego, mając na uwadze wszelkie okoliczności sprawy, ocena Sądu pierwszej instancji o zaistnieniu w sprawie podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. była dowolna i skutkowała rażąco niesłusznym rozstrzygnięciem o kosztach procesu, powodując konieczność zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się żadnych szczególnych okoliczności, które przemawiałyby za uznaniem, iż w niniejszej sprawie zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony” w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Przeciwnie stanowisko nie jest możliwe do przyjęcia bez niedopuszczalnej, jak wskazano wyżej, rozszerzającej wykładni tego pojęcia.

Na istnienie wypadku szczególnie uzasadnionego nie wskazał zarówno przebieg postępowania w sprawie jak i sytuacja życiowa i majątkowa powoda.

Ponadto również sytuacja materialna powoda nie uzasadniała w ocenie Sądu odwoławczego odstępnie od ogólnej zasady z art. 98 k.p.c. Powód ma na utrzymaniu jedynie żonę, uzyskuje stałe świadczenie emerytalne, a nadto w 2013 r. otrzymał dodatkowe środki w granicach 14 000 zł z tytułu odpraw emerytalnej i z tytułu rozwiązania umowy o pracę. Wobec tego jego sytuacja nie jest szczególnie ciężka. Inne szczególne okoliczności również w sprawie nie wystąpiły.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że brak było podstaw do nieobciążania powoda kosztami postępowania w oparciu o art. 102 k.p.c. i należało rozstrzygnąć o nich zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 k.p.c.). Należy też wskazać, że ograniczenie powództwa w toku postępowania czyni powoda stroną przegrywającą także w zakresie cofniętego powództwa, wobec czego strona pozwana prawidłowo wyliczyła koszty zastępstwa procesowego od pierwotnie wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu.

Strona pozwana podjęła celową obronę przed niezasadnymi roszczeniami powoda. Poniosła z tego tytułu koszty i przysługuje jej prawo do żądania ich zwrotu w granicach wynikających z art. 98 §3 kp. Odmowa zwrotu byłaby w okolicznościach faktycznych sprawy rażąco niesprawiedliwa.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie poprzez zasądzenie na rzecz strony pozwanej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty 1800 zł.

O kosztach postępowania zażaleniowego, stosownie do jego wyniku, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3, § 11 ust. 1 pkt 2, §12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, ustalając je na kwotę 30 zł z tytułu opłaty sądowej od zażalenia i 112,50 zł zastępstwa procesowego w tym postępowaniu.